

**ການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະ
ກະເສດໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ**

**The Study on Market-Oriented Agricultural Production and Factors
Affecting Household Income in Irrigation Farming Area based on
Market Demand**

ບຸນມິ ອິນທະເກສອນ¹, ອາໄລ ພິນວິໄຊ², ວິລະພັນ ຈັນທະລັງມາ³, ສຸດສາຄອນ ລັດດາວົງ⁴,
ຄຳພັນ ມິຫາພິນ⁵

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນພາຍໃຕ້ຫົວຂໍ້: “ສຶກສາການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່
ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນເຂດຊົນລະກະເສດໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ” ຢູ່ທີ່ ບ້ານ ໝາກຮຽວ,
ເມືອງປາກງື່ມ ແລະ ບ້ານດົງຄວາຍ, ເມືອງໄຊທານີ. ການສຶກສາແມ່ນໄດ້ອີງຕາມ 3 ຈຸດປະສົງຄື: ສຶກສາ
ສະພາບທົ່ວໄປ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳຂອງບ້ານໝາກຮຽວ ແລະ ບ້ານດົງຄວາຍ, ສຶກສາເພື່ອຄັດເລືອກ
ແລະ ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການຜະລິດເປັນສິນຄ້າອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ ແລະ ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່
ການສ້າງລາຍໄດ້ຈາກການຜະລິດສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດ. ໃນວິທີການສຶກສາແມ່ນນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນປະຖົມ
ພູມ ແລະ ທຸຕິຍະພູມ, ສ່ວນການລວບລວມຂໍ້ມູນປະຖົມພູມນີ້ແມ່ນໄດ້ຈັດແບ່ງເປັນ 4 ຂັ້ນຕອນຄື: ການຈັດ
ລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກຳຮອບທຳອິດພາຍໃນເຂດບ້ານກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ທຳການຜະລິດຢູ່ໂດຍມີ
ການເຂົ້າຮ່ວມຈາກຫຼາກຫຼາຍພາກສ່ວນ, ສຶກສາລາຍການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດໄປສຶກສາລາຄາ
ແລະ ປະລິມານຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຂອງຕະຫຼາດແບບເລັ່ງລັດຈຳນວນ 12 ຕະຫຼາດຫຼັກໃນເຂດຕົວເມືອງ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກຳຮອບສຸດທ້າຍພາຍຫຼັງສຶກສາດ້ານ
ຕະຫຼາດ, ແລະ ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍແມ່ນນຳເອົາລາຍການສິນຄ້າດັ່ງກ່າວມາວິເຄາະໃນແບບຈຳລອງດ້ວຍວິທີ
ການຄາດປະມານສົມຜົນຖືກຖອຍກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ OLS (Ordinary Least Squares). ໃນຈຳນວນ 245
ກຸ່ມຕົວຢ່າງ ໂດຍພາຍໃນຂອບເຂດໄລຍະເວລາ 2 ເດືອນ (ເມສາ-ພຶດສະພາ) ປີ 2018.

ຜົນຈາກການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກຳຮອບທຳອິດ ແລະ ຮອບສຸດທ້າຍຫຼັງຈາກ
ປະຊາຊົນໃນເຂດກໍລະນີສຶກສາໄດ້ຮັບຟັງຂໍ້ມູນທາງດ້ານຕະຫຼາດແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍເນື່ອງຈາກ
ປະຊາຊົນໄດ້ມີແນວຄວາມຄິດທີ່ຈະຜະລິດລາຍການໃໝ່ໂດຍຄຳນຶງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດຫຼາຍຂຶ້ນຄື:
ສຳລັບຜະລິດຕະພັນພືດແມ່ນ ເຂົ້າ, ຜັກກິນໃບ, ຖົ່ວຂຽວ ຕາມລຳດັບ ແລະ ສຳລັບຜະລິດຕະພັນສັດແມ່ນ
ສັດໃຫຍ່, ສັດປີກ, ແບ້ ແລະ ສັດນ້ຳ.

ຜົນການສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງເຫັນວ່າ: ເພດຊາຍກວມເຖິງ 80% ຂອງຈານວນທັງໝົດ,
ອາຍຸສະເລ່ຍຂອງຜູ້ໃຫ້ສຳພາດແມ່ນ 50 ປີ, ລະດັບການສຶກສາສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບມັດທະຍົມ
ຕອນຕົ້ນ, ເນື້ອທີ່ການຜະລິດສະເລ່ຍ 8,641 ຕາແມັດ/ຄອບຄົວ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອແມ່ນສູງເຖິງ 68%
ຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ, ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມຂອງປະຊາຊົນເທົ່າກັບ 59% ຂອງຈານວນທັງໝົດ. ຈາກ
ຈຳນວນກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ 245 ຄອບຄົວ, ປະຊາຊົນທີ່ຍຶດຖືອາຊີບປູກຝັງແມ່ນ 77% ແລະ ລ້ຽງສັດມີພຽງ
23%. ໃນນີ້, ປະຊາຊົນທີ່ຍຶດອາຊີບປູກເຂົ້າເປັນລາຍໄດ້ຫຼັກແມ່ນກວມ 38%, ສ່ວນປະຊາຊົນທີ່ປູກຝັງກໍມີ

33%, ປະຊາຊົນທີ່ປູກຖົ່ວຂຽວມີພຽງ 5% ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນລ້ຽງສັດ. ສ່ວນຜົນການວິເຄາະຫາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດດ້ວຍການຄາດປະມານສົມຜົນຖືດຖອຍດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດເຫັນໄດ້ວ່າ: ບັນດາຕົວປ່ຽນເຫັນວ່າໃນຈຳນວນທັງໝົດ 10 ປັດໄຈໂດຍມີ 5 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໃນທິດທາງດຽວກັນຄື: ອາຍຸຂອງຫົວໜ້າຄອບຄົວ, ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ, ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ, ການປູກເຂົ້າໜຽວຂອງປະຊາຊົນ. ສ່ວນປັດໄຈທີ່ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດ 5 ປັດໄຈຄື: ເພດ, ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ, ການປູກຜັກກິນໃບຂອງປະຊາຊົນ, ການປູກໝາກຖົ່ວຂຽວຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ປະເພດຂອງການຜະລິດກະສິກຳຂອງປະຊາຊົນ ເຊິ່ງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມ (R^2) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 43.93 ສ່ວນຮ້ອຍ.

¹ ພະແນກຄົ້ນຄ້ວາ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

Email: b.inthakesone@nuol.edu.la

² ພະແນກຄົ້ນຄ້ວາ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

³ ພະແນກການເງິນ-ຊັບສິນ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

⁴ ພະແນກການເງິນ-ຊັບສິນ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

⁵ ພະແນກຄົ້ນຄ້ວາ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.

I. ບົດສະເໜີ

1.1 ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ

ອີງຕາມຜົນການສໍາຫຼວດຂອງທະນາຄານໂລກ (World Bank, 2017), ປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍຶດຖືອາຊີບຊາວກະສິກອນໂດຍກວມເຖິງ 61.33% ຂອງອາຊີບທັງໝົດໄດ້ແກ່: ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ການປະມົງ ແລະ ອື່ນໆ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຂະແໜງການກະສິກໍາມີບົດບາດພຽງ 16.9% ຂອງຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນ (GDP) ເຊິ່ງບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ກໍເກີດຈາກຫຼາຍສາເຫດຄື: ຜົນກະທົບຈາກໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຜະລິດທາງກະສິກໍາເຊັ່ນ: ທໍາລາຍເນື້ອທີ່ການຜະລິດ, ຜົນຜະລິດ, ເຄື່ອງມືການຜະລິດ ແລະ ອື່ນໆ; ຜົນກະທົບຈາກຄ່ານິຍົມທີ່ມີໜ້ອຍຕໍ່ການບໍລິໂພກສິນຄ້າລາວ ແລະ ນອກນີ້ຍັງມີໜຶ່ງສາເຫດຫຼັກກໍຄື: ການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າແມ່ນຍັງບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວດີເທົ່າທີ່ຄວນ. ໃນຊ່ວງທີ່ຜ່ານມາ, ການຜະລິດກະສິກໍາຂອງປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງສຸມໃສ່ການຄ້າສະບຽງອາຫານ ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈາກການບໍລິໂພກແມ່ນໄວ້ຂາຍເປັນສິນຄ້າ ໂດຍຂາດການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກໍາທີ່ແທດເໝາະກັບພາກການຕະຫຼາດ ເນື່ອງຈາກບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດໃນດ້ານປະລິມານ, ຄຸນະພາບ, ເວລາ ແລະ ເງື່ອນໄຂການຊື້ຕ່າງໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າຫຼາຍພາກສ່ວນກໍມີຄວາມພະຍາຍາມເຊື່ອມໂຍງການຜະລິດສູ່ພາກການຕະຫຼາດໃນທຸກຮູບແບບເຊັ່ນ: ສົ່ງເສີມໃຫ້ພາກເອກະຊົນເຂົ້າມາລົງທຶນ ແລະ ພັດທະນາ, ແຕ່ກໍຍັງຂາດການດໍາເນີນປະຕິບັດຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຮັດກຸມເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດເທົ່າທີ່ຄວນ, ຜູ້ປະກອບການຂາດທຶນຍ້ອນຊາວກະສິກອນບໍ່ສາມາດປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຂອດການຜະລິດໄດ້ຕາມມາດຕະຖານ, ຂາດການຄຸ້ມຄອງການສັນຈອນສິນຄ້າຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງກໍເກີດເປັນບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບປຸງແກ້ໄຂເພື່ອໃຫ້ພັດທະນາຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ເພື່ອບຸກທະລູແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ທີ່ມີຄາດໝາຍໃນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃນຂະແໜງການກະສິກໍາໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນະພາບເພື່ອສະໜອງໃຫ້ໂຮງງານປຸງແຕ່ງພາຍໃນ-ພາຍນອກ ແລະ ສົ່ງເສີມການຜະລິດສິນຄ້າອື່ນໆທີ່ມີທ່າແຮງໄດ້ປຽບຕາມທີ່ຕະຫຼາດຕ້ອງການ. ໃນພາກປະຕິບັດ, ກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ແມ່ນໜຶ່ງໃນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຫຼັກໃນຂົງເຂດວຽກງານດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງໄດ້ລົງເລິກຕິດຕາມແຕ່ລະພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງການກະສິກໍາ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ໄດ້ພົບເຫັນຫຼາຍບັນຫາທີ່ເປັນອຸປະສັກຈຶ່ງພະຍາຍາມຫາທາງແກ້ໄຂໂດຍເລີ່ມຈາກການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກທາງທໍາມະຊາດທີ່ເປັນບັນຫາທີ່ຍາກແກ້ການຄວບຄຸມ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນກັບການຜະລິດກະສິກໍາຂອງປະຊາຊົນ.

ສະນັ້ນ, ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີໂຄງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ກົມຊົນລະປະທານ ໂດຍພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືຈາກອະນຸພາກພື້ນແມ່ນໍ້າຂອງ (GMS) ແລະ ໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ທີ່ໄດ້ຮ່ວມກັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດທາງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ-ແຫ້ງແລ້ງ, ຍົກລະດັບການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານໃນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນໍ້າໂດຍການກໍ່ສ້າງຄູ່ປ່ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ, ປະຕູລະບາຍນໍ້າ ແລະ ກໍ່ສ້າງລະບົບຊົນລະປະທານ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນໃນການຄຸ້ມຄອງໄພພິບັດ ແລະ ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບການ

ປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ຂອບເຂດຂອງໂຄງການແມ່ນເຂດນະຄອນຫຼວງຕອນໃຕ້ເຊັ່ນ: ເມືອງໄຊທານີ, ເມືອງປາກງື່ມ ແລະ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ເຊິ່ງອ້ອມຮອບດ້ວຍແມ່ນ້ຳ 03 ສາຍ ຄື: ທິດເໜືອແມ່ນສາຍນ້ຳ ຫ້ວຍເຕື່ອ, ທິດໃຕ້ແມ່ນສາຍຫ້ວຍໜາກຮຽວ, ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກແມ່ນແມ່ນ້ຳຂອງ. ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວແມ່ນສ່ວນໃຫຍ່ເປັນເຂດທີ່ຜະລິດກະສິກໍາ, ແຕ່ເປັນເຂດທີ່ມັກພົບກັບບັນຫານ້ຳຖ້ວມໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ແລະ ຂາດແຄນນ້ຳທໍາການຜະລິດໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ, ຍິ່ງໄປກ່ວານັ້ນຍັງເປັນເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຢ່າງໜາແໜ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຄງການຈຶ່ງເຫັນຄວາມສໍາຄັນໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານໃນການຜະລິດກະສິກໍາໃຫ້ເກີດເປັນເສດຖະກິດ ແລະ ມີຜົນການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດທີ່ເປັນບວກໂດຍມີເກນລາຍຮັບ-ກໍາໄລຢູ່ໃນລະດັບທີ່ຄຸ້ມຄ່າແກ່ການລົງທຶນພ້ອມທັງກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານສາມາດມີລະບົບການຜະລິດທີ່ສາມາດຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດຕ່າງໆທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ໂດຍມີຈຸດສຸມໃສ່ 4 ບ້ານຫຼັກເພາະເປັນເຂດທີ່ໂຄງການມີແຜນໃນການເປີດນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານໃນຊ່ວງທ້າຍປີ 2018 ເຊັ່ນ: ບ້ານ ໜາກຮຽວ ເມືອງ ປາກງື່ມ, ບ້ານ ດົງຄວາຍ ເມືອງ ໄຊທານີ, ບ້ານ ສ້າງຫົວບໍ່ ເມືອງ ໄຊທານີ, ບ້ານ ນາລ້ອງ ເມືອງ ຫາດຊາຍຟອງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ມີຄວາມສົນໃຈທີ່ຢາກຈະສຶກສາໃນເຂດຕົວຢ່າງດັ່ງກ່າວເພື່ອຈະຊອກຫາລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາທີ່ຊາວບ້ານສາມາດຜະລິດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍສົ່ງຜົນຕໍ່ການເພີ່ມລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນຜ່ານການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າໃນເຂດຊົນລະກະເສດ,

1.2 ຈຸດປະສົງ

- ສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງບ້ານໜາກຮຽວ ແລະ ບ້ານດົງຄວາຍ.
- ສຶກສາເພື່ອຄັດເລືອກ ແລະ ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການຜະລິດເປັນສິນຄ້າໃນເຂດຊົນລະກະເສດອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ.
- ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຈາກບັນດາປັດໄຈທົ່ວໄປ ແລະ ລາຍການການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດໃນເຂດຊົນລະກະເສດ.

1.3. ຂອບເຂດການສຶກສາ

ແມ່ນເກັບຂໍ້ມູນນໍາປະຊາຊົນບ້ານໜອງແມງດາ ເມືອງໄຊ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ

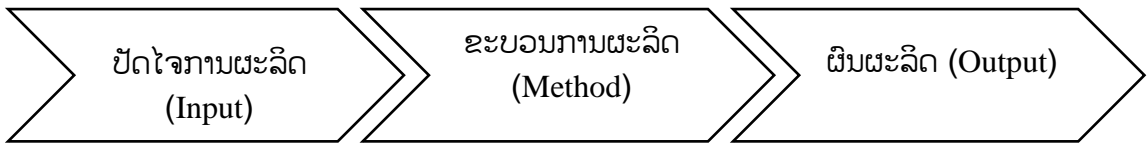
II. ທິດສະດີ ແລະ ບົດຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

2.1 ທິດສະດີ

(1) ການຜະລິດ

ການຜະລິດໝາຍເຖິງ ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດ (Input) ໂດຍຜ່ານຂະບວນການໃດໜຶ່ງເພື່ອປ່ຽນສະພາບວັດຖຸດິບໃຫ້ກາຍເປັນຜົນຜະລິດ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນສັງຄົມ.

ຮູບທີ 2.1: ແຜນວາດການຜະລິດ

ເປັນການສຶກສາຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນປັດໄຈການຜະລິດ (Input) ແລະ ຜົນຜະລິດ (Output) ໂດຍມີການໃຊ້ເທັກໂນໂລຢີການຜະລິດຄື: ຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ວິທະຍາການໃນຂະບວນການຜະລິດເພື່ອໃຫ້ການຜະລິດນັ້ນມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ທິດສະດີເສດຖະສາດ ການຜະລິດໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍຕ່າງໆຂອງເວລາໃນການຜະລິດອອກເປັນ 2 ໄລຍະຄື: ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງການກຳນົດແມ່ນຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດໃນການປ່ຽນແປງປັດໄຈການຜະລິດທຸກຊະນິດໃຫ້ເປັນປັດໄຈການຜະລິດປ່ຽນແປງໃນຂະບວນການຜະລິດ (Soukvat Lungsuliyaviboun, 2007).

ກ. ໄລຍະສັ້ນ (Short run): ແມ່ນໄລຍະເວລາທີ່ຜູ້ຜະລິດສາມາດປ່ຽນແປງປັດໄຈການຜະລິດຢ່າງໜ້ອຍໜຶ່ງຢ່າງໃຫ້ເປັນປັດໄຈການຜະລິດປ່ຽນແປງ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຜະລິດໃນໄລຍະສັ້ນຈຶ່ງຕ້ອງໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດທີ່ປະກອບດ້ວຍປັດໄຈການຜະລິດຄົງທີ່ ແລະ ປ່ຽນແປງ.

ຂ. ໄລຍະຍາວ (Long run): ໝາຍເຖິງໄລຍະເວລາທີ່ຫຼາຍພໍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດປ່ຽນແປງການຜະລິດດັ່ງນັ້ນ, ການຜະລິດໃນໄລຍະຍາວຈຶ່ງໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດທີ່ເປັນປັດໄຈການຜະລິດປ່ຽນແປງທັງໝົດ.

ທິດສະດີກ່ຽວກັບກະສິກຳ

ກະສິກຳແມ່ນແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວຂອງມະນຸດເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາເຊິ່ງຜະລິດຕະພັນຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການດຳລົງຊີວິດ ເຊິ່ງເຄື່ອນໄຫວຂອງກະສິກຳອອກເປັນ 3 ບາດກ້າວຄື: ບາດກ້າວທີ 1 ແມ່ນການປະເມີນຄ່າສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ບາດກ້າວທີ 2 ແມ່ນເລີ່ມຕົ້ນປະຕິບັດງານ ແລະ ບາດກ້າວທີ 3 ແມ່ນກະກຽມສະຖານທີ່ເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ການກະສິກຳບໍ່ພຽງແຕ່ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວເພື່ອພັດທະນາສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຢູ່ໃນໂລກແຕ່ຍັງແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວທີ່ກະຕຸ້ນໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຢ່າງເປັນລະບົບ.

(1) ລັກສະນະພິເສດຂອງຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ

ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳສາມາດຈັດລຽງໄດ້ຫຼາກຫຼາຍລັກສະນະ ແລະ ສິນຄ້າກະສິກຳທີ່ມີຕໍ່ຂະໜາດເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຮົາສາມາດແບ່ງລັກສະນະພິເສດດັ່ງກ່າວອອກເປັນ 2 ຮູບແບບຄື: ຮູບແບບດ້ານອຸປະສິງ ແລະ ຮູບແບບດ້ານອຸປະທານ ຫຼື ເອີ້ນວ່າການຜະລິດ.

(2) ລັກສະນະພິເສດການສະໜອງຂອງສິນຄ້າກະສິກຳ

ກະສິກຳ ແມ່ນໄດ້ມີການນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍສຳລັບການຜະລິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈຶ່ງພົວພັນເຖິງກົດເກນການຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຂອງຜະລິດຕະພັນເພີ່ມ (Law of Diminishing Return) ເນື່ອງຈາກເນື້ອທີ່ດິນມີຈຳກັດ.

2.2 ບົດຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ເພັດສະໝອນ ສິວອນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ (2013) ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນໃນການປູກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ, ກໍລະນີສຶກສາ ບ້ານ ຊ່ວາງ ແລະ ບ້ານ ນາຂວາງ, ເມືອງວັງວຽງ, ແຂວງວຽງຈັນ. ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງສຶກສາ: ສະພາບທົ່ວໄປທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຄົວເຮືອນຂອງບ້ານ ຊ່ວາງ ແລະ ບ້ານ ນາຂວາງ, ເມືອງວັງວຽງ, ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້

ຂອງຄົວເຮືອນໃນການປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ. ຮູບແບບການສຶກສາແມ່ນ ແບບພັນລະນາທີ່ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນແບບປະຖົມພູມທີ່ໄດ້ຈາກການສ້າງແບບສອບຖາມ ແລະ ສຳພາດເອົາສະເພາະຫົວໜ້າຄອບຄົວຈຳນວນ 218 ກຸ່ມຕົວຢ່າງ, ໂດຍນຳໃຊ້ສົມຜົນຖົດຖອຍພະຫຸຄຸນດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS: Ordinary Least Squares) ແລະ ໂປແກຣມ Microsoft Excel ເຂົ້າໃນການວິເຄາະສົມຜົນ. ຜົນການສຶກສາເຫັນວ່າການປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ ແມ່ນສາມາດເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອາຊີບທີ່ໜັ້ນຄົງ, ສາມາດສົ່ງຂາຍໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ນອກປະເທດໄດ້ ໂດຍຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ສາມາດອະທິບາຍການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນໃນການປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ ມີ 5 ຕົວເຊັ່ນ: (1) ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄອບຄົວເຮືອນ (Edu) ລະດັບການສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ລະດັບ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.12% ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ 99%. (2) ຈຳນວນສະມາຊິກທີ່ຫາລາຍໄດ້ນອກຈາກຫົວໜ້າຄອບຄົວ (Nigh), ເມື່ອສະມາຊິກທີ່ສາມາດຫາລາຍໄດ້ນອກຈາກຫົວໜ້າຄອບຄົວເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ຄົນ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.92% ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ

99%. (3) ຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຂາຍໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ (Nso) ເມື່ອຈຳນວນຄອບຄົວທີ່ໄດ້ຂາຍ ໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ຫົວໜ່ວຍ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.83% ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍໄດ້ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖະຕິ 99%. (4) ລະດັບລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນທີ່ປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ, ຈະມີລາຍໄດ້ສູງກວ່າຄົວເຮືອນທີ່ປຸກເຂົ້າ (Ngr) ເຄິ່ງໜຶ່ງ ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ 99% ແລະ (5) ເນື້ອທີ່ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ (Alo) ເມື່ອເນື້ອທີ່ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ໄຮ່ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.3% ໃນລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທາງດ້ານສະຖິຕິ 90%.

ທິບພະຈັນ ປຸມະລັດ (2017) ໄດ້ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງຕະຫຼາດຊຸມຊົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ ກໍລະນີສຶກສາ: ບ້ານ ດົງໝາກໄຟ, ເມືອງໄຊພູທອງ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງ ຂອງການສຶກສາຄື: ສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງໃນການສ້າງລາຍໄດ້ຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ບ້ານ ດົງໝາກໄຟ, ເມືອງໄຊພູທອງ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງຕະຫຼາດ ຊຸມຊົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ. ວິທີການສຶກສາມີ 2 ວິທີຄື: ວິທີການສຶກສາແບບພັນລະນາ ແລະ ວິທີການສຶກສາແບບປະລິມານ ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາແມ່ນຂໍ້ມູນປະຖົມມະພູມ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກການເກັບຂໍ້ມູນຕົວຈິງໂດຍນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມຈຳນວນ 170 ສະບັບ ເພາະສາພາດຫົວໜ້າຄອບຄົວຂອງແຕ່ລະຄອບຄົວ ໂດຍໃຊ້ໂປຣແກຣມ Microsoft Excel ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນແບບພັນລະນາເພື່ອອະທິບາຍລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງສະພາບເສດຖະກິດ ແລະ ໂຄງສ້າງທີ່ເປັນອົງປະກອບຂອງລາຍໄດ້ ແລະ ນຳໃຊ້ສົມຜົນຖົດຖອຍພະຫຸຄຸນດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS : Ordinary Least Squares) ໂດຍນຳໃຊ້ໂປຣແກຣມ STATA11 ເຂົ້າໃນການວິເຄາະສົມຜົນ. ຜົນການສຶກສາເຫັນວ່າ: ຕົວປ່ຽນທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນປະກອບມີຄື: ການເຂົ້າຮ່ວມໃນຕະຫຼາດ (PM) ຖ້າມີການເຂົ້າຮ່ວມຕະຫຼາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ 21.25% ເຊິ່ງມີຄວາມສາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%, ເນື້ອທີ່

ການຜະລິດ (Land) ຖ້າເນື້ອທີ່ການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ 11.16% ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 99%.

III. ວິທີການສຶກສາ

3.2 ແບບຈຳລອງ ແລະ ຕົວປ່ຽນທີ່ໃຊ້ໃນການເຮັດການຄົ້ນຄວ້າ

3.2.1 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາ

ໃນການສຶກສາການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືຢູ່ 2 ແບບຄື: ເຄື່ອງມືວິເຄາະແບບພັນລະນາ ແລະ ແບບປະລິມານ.

3.2.2 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການວິເຄາະແບບພັນລະນາເພື່ອອະທິບາຍເຖິງສະພາບທົ່ວໄປທາງດ້ານຊີວິດການເປັນຢູ່, ເສດຖະກິດຄົວເຮືອນຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດໃນບ້ານ ດົງຄວາຍ ເມືອງ ໄຊທານີ ແລະ ບ້ານ ໝາກຮຽວ ເມືອງປາກງື່ມ ແຂວງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໄດ້ແກ່: ລາຍໄດ້, ເພດ, ອາຍຸ, ການສຶກສາ, ອາຊີບ, ເນື້ອທີ່ທໍາການຜະລິດກະສິກໍາ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ, ການເຂົ້າຮ່ວມເຝິກອົບຮົມ ແລະ ປະເພດຂອງການຜະລິດກະສິກໍາ ດ້ວຍການສ້າງແບບສອບຖາມສໍາພາດກຸ່ມຕົວຢ່າງ, ພ້ອມທັງນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນສ້າງເປັນຕາຕະລາງເພື່ອອະທິບາຍຜົນການປ່ຽນແປງໃຫ້ແຈ້ງຂຶ້ນ.

ວິທີການລວບລວມຂໍ້ມູນນີ້ແມ່ນພວກເຮົາໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 4 ຂັ້ນຕອນຄື:

1. ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາຮອບທໍາອິດພາຍໃນເຂດບ້ານກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ທໍາການຜະລິດຢູ່;
2. ຫຼັງຈາກໄດ້ສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດແລ້ວນໍາເອົາສິນຄ້າດັ່ງກ່າວໄປສຶກສາຕະຫຼາດແບບເລັ່ງລັດ ທາງດ້ານປະລິມານຄວາມຕ້ອງການ, ການຜັນຜວນຂອງລາຄາ, ຕົ້ນທຶນ ແລະ ກໍາໄລຂອງສິນຄ້າຕ່າງໆ ໂດຍລວບລວມຈາກຕະຫຼາດຈໍານວນ 12 ຕະຫຼາດໃນເຂດຕົວເມືອງ;
3. ພາຍຫຼັງໄດ້ມີການສຶກສາໃນພາກສ່ວນຕະຫຼາດກ່ຽວກັບປະລິມານຄວາມຕ້ອງການ, ການຜັນຜວນຂອງລາຄາ, ຕົ້ນທຶນ ແລະ ກໍາໄລຂອງສິນຄ້າຕ່າງໆແບບເລັ່ງລັດມາແລ້ວກໍໄດ້ນໍາເອົາຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວໄປເຜີຍແພ່ໃຫ້ປະຊາຊົນໃນບ້ານຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ ແລ້ວຈັດລຽງບຸລິມະສິດສິນຄ້າຄືນໃໝ່;
4. ຫຼັງຈາກການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າຄືນໃໝ່ແລ້ວ ແມ່ນຈະໄດ້ນໍາເອົາ 3 ສິນຄ້າຫຼັກທີ່ຖືກຈັດລຽງມາປະກອບເຂົ້າກັບແບບສອບຖາມສໍາພາດເຖິງສະພາບເສດຖະກິດທົ່ວໄປຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ.

3.2 ແບບຈໍາລອງ

ໃນການປະເມີນປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແມ່ນນໍາໃຊ້ແບບຈໍາລອງຂອງການຄາດປະມານສົມຜົນທົດຖອຍດ້ວຍວິທີກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS), ເຊິ່ງບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະຕ່າງໆແມ່ນອີງຕາມບັນດາບົດຄົ້ນຄວ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ສຸກສາຄອນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ (2011), ເພັດສະໝອນ ສິວອນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ (2013) ແລະ ທິບພະຈັນ ປູມະລັດ (2017). ສ່ວນບັນດາສິນຄ້າແມ່ນອີງຕາມຫົວຂໍ້ຂອງການສອກສາ ເຊິ່ງສາມາດສ້າງເປັນແບບຈໍາລອງທາງເສດຖະມິຕິໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\text{Income} = \beta_0 + \beta_1 \text{Gender} + \beta_2 \text{Edu} + \beta_3 \text{Age} + \beta_4 \text{Area} + \beta_5 \text{Loan} + \beta_6 \text{training} + \beta_7 \text{Type of Agri} + \beta_8 X_1 + \beta_9 X_2 + \beta_{10} X_3 + u$$

ໂດຍໄດ້ກຳນົດຕົວປ່ຽນຕາມ, ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງ 3.1: ຄານິຍາມຕົວປ່ຽນ ແລະ ການຕັ້ງສົມມຸດຖໃນແບບຈຳລອງການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍຮັບຄົວເຮືອນ

ປະເພດຕົວປ່ຽນ	ນິຍາມ	ຫົວໜ່ວຍ	ສົມໝົດຖານ
ຕົວປ່ຽນຕາມ			
Income	ລາຍໄດ້ຕໍ່ປີຂອງຄົວເຮືອນ	ກີບ/ປີ	
ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ			
Gender	ເພດຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ	1 = ຊາຍ 0 = ຍິງ	+
Edu	ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ	ຈຳນວນປີ	+
Age	ອາຍຸຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ	ຈຳນວນປີ	+
Area	ເນື້ອທີ່ການຜະລິດກະສິກຳ	ມ ²	+
Loan	ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ	1 = ເຂົ້າເຖິງ, 0 = ເຂົ້າບໍ່ເຖິງ	+
Training	ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມໃນການເຮັດກະສິກຳ	1 = ເຂົ້າຮ່ວມ, 0 = ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມ	+
Type of Agriculture	ປະເພດໃນການຜະລິດກະສິກຳ	1 = ປູກຝັງ , 0 = ລ້ຽງສັດ	+
X1	-	1 = ປູກສິນຄ້າX1 0 = ປູກສິນຄ້າອື່ນໆ	+
X2	-	1 = ປູກສິນຄ້າX2 0 = ປູກສິນຄ້າອື່ນໆ	+
X3	-	1 = ປູກສິນຄ້າX3 0 = ປູກສິນຄ້າອື່ນໆ	+

ໝາຍເຫດ: ເຄື່ອງໝາຍບວກໝາຍເຖິງບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະແມ່ນມີການພົວພັນໄປໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍໄດ້.

IV. ຜົນການສຶກສາ ແລະ ອະພິປາຍຜົນ

4.1 ຜົນຂອງການສຶກສາ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ການສຶກສາການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຂອງ ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ, ຢູ່ທີ່ ບ້ານ ໝາກຮຽວ, ເມືອງ ປາກງື່ມ ແລະ ບ້ານ ດົງຄວາຍ, ເມືອງໄຊທານີ. ການສຶກສາແມ່ນໄດ້ອີງຕາມ 3 ຈຸດປະສົງຄື: ສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງ ບ້ານ ໝາກຮຽວ ແລະ ບ້ານ ດົງຄວາຍ, ສຶກສາເພື່ອຄັດເລືອກ ແລະ ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໃນເຂດຊົນລະກະເສດອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ, ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຈາກບັນດາປັດໄຈທົ່ວ ໄປ ແລະ ລາຍການການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດໃນເຂດຊົນລະກະເສດ. ໃນວິທີການສຶກສາແມ່ນນໍາ ໃຊ້ຂໍ້ມູນປະຖົມພູມ ແລະ ທຸຕິຍະພູມ, ສ່ວນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນປະຖົມພູມນີ້ແມ່ນໄດ້ຈັດແບ່ງເປັນ 4 ຂັ້ນ ຕອນຄື: ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາຮອບທໍາອິດພາຍໃນເຂດບ້ານກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ທໍາການ ຜະລິດຢູ່ໂດຍມີການເຂົ້າຮ່ວມຈາກຫຼາກຫຼາຍພາກສ່ວນ, ສຶກສາລາຍການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດທາງ ດ້ານລາຄາ ແລະ ປະລິມານຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຂອງຕະຫຼາດຈໍານວນ 12 ຕະຫຼາດຫຼັກແບບເລັ່ງລັດໃນ ເຂດຕົວເມືອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາຮອບສຸດທ້າຍ ພາຍຫຼັງສຶກສາດ້ານຕະຫຼາດ ແລະ ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍແມ່ນນໍາເອົາລາຍການສິນຄ້າດັ່ງກ່າວມາວິເຄາະໃນແບບ ຈໍາລອງດ້ວຍວິທີການຄາດປະມານສົມຜົນຖົດຖອຍກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດ OLS (Ordinary Least Squares). ໃນຂອບເຂດການສຶກສາມີຈໍານວນ 245 ກຸ່ມຕົວຢ່າງ ໂດຍພາຍໃນຂອບເຂດໄລຍະເວລາ 2 ເດືອນ (ເມສາ-ພຶດສະພາ) ປີ 2018.

ຜົນການສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງເຫັນວ່າ: ເພດຊາຍກວມເຖິງ 80% ຂອງຈໍານວນທັງໝົດ, ອາຍຸສະເລ່ຍຂອງຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດແມ່ນ 50 ປີ, ລະດັບການສຶກສາສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບມັດທະຍົມ ຕອນຕົ້ນ, ເນື້ອທີ່ການຜະລິດສະເລ່ຍ 8,641 ຕາແມັດ/ຄົວເຮືອນ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອແມ່ນສູງເຖິງ 68% ຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ, ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມຂອງປະຊາຊົນເທົ່າກັບ 59% ຂອງຈໍານວນທັງໝົດ. ຈາກ ຈໍານວນກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ 245 ຄົວເຮືອນ, ຄົວເຮືອນທີ່ຍຶດຖືອາຊີບປູກຝັງແມ່ນ 77% ແລະ ລ້ຽງສັດມີ ພຽງ 23%. ໃນນີ້, ຄົວເຮືອນທີ່ຍຶດອາຊີບປູກເຂົ້າເປັນລາຍໄດ້ຫຼັກແມ່ນກວມ 38%, ສ່ວນຄົວເຮືອນທີ່ປູກ ຜັກມີ 33%, ຄົວເຮືອນທີ່ປູກຖົ່ວຂຽວມີພຽງ 5% ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນລ້ຽງສັດ. ສ່ວນຜົນການວິເຄາະຫາ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດດ້ວຍການຄາດປະມານສົມຜົນຖົດ ຖອຍດ້ວຍວິທີກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດເຫັນໄດ້ວ່າ: ບັນດາຕົວປ່ຽນເຫັນວ່າໃນຈໍານວນທັງໝົດ 10 ປັດໄຈໂດຍມີ 5 ປັດໄຈ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໃນທິດທາງດຽວກັນຄື: ອາຍຸຂອງຫົວໜ້າ ຄອບຄົວ (Age), ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ (Area), ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ (Loan), ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ (Train) ແລະ ການປູກເຂົ້າໜຽວຂອງປະຊາຊົນ (Sticky rice). ສ່ວນປັດໄຈທີ່ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງ ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດ 5 ປັດໄຈຄື: ເພດ (Sex), ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ (Edu), ການປູກຜັກກິນໃບຂອງປະຊາຊົນ (Vegetables), ການປູກໝາກຖົ່ວຂຽວຂອງປະຊາຊົນ (Mung bean) ແລະ ປະເພດຂອງການຜະລິດກະສິກໍາຂອງປະຊາຊົນ (Type of Agriculture activities) ແລະ ຕົວປ່ຽນ ອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມ (R^2) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 43.93 ສ່ວນຮ້ອຍ.

V. ສະຫຼຸບ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ການສຶກສາການຜະລິດກະສິກາເປັນສິນຄ້າ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຂອງ ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໂດຍອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ, ຢູ່ທີ່ ບ້ານ ໝາກຮຽວ, ເມືອງ ປາກງື່ມ ແລະ ບ້ານ ດົງຄວາຍ, ເມືອງໄຊທານີ. ການສຶກສາແມ່ນໄດ້ອີງຕາມ 3 ຈຸດປະສົງຄື: ສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງ ບ້ານ ໝາກຮຽວ ແລະ ບ້ານ ດົງຄວາຍ, ສຶກສາເພື່ອຄັດເລືອກ ແລະ ຈັດລຽງບຸລິມະສິດການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ໃນເຂດຊົນລະກະເສດອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດ, ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ຈາກບັນດາປັດໄຈທົ່ວ ໄປ ແລະ ລາຍການການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດໃນເຂດຊົນລະກະເສດ. ໃນວິທີການສຶກສາແມ່ນນຳ ໃຊ້ຂໍ້ມູນປະຖົມພູມ ແລະ ທຸຕິຍະພູມ, ສ່ວນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນປະຖົມພູມນີ້ແມ່ນໄດ້ຈັດແບ່ງເປັນ 4 ຂັ້ນ ຕອນຄື: ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາຮອບທໍາອິດພາຍໃນເຂດບ້ານກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ທໍາການ ຜະລິດຢູ່ໂດຍມີການເຂົ້າຮ່ວມຈາກຫຼາກຫຼາຍພາກສ່ວນ, ສຶກສາລາຍການສິນຄ້າທີ່ຖືກຈັດລຽງບຸລິມະສິດທາງ ດ້ານລາຄາ ແລະ ປະລິມານຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຂອງຕະຫຼາດຈໍານວນ 12 ຕະຫຼາດຫຼັກແບບເລັ່ງລັດໃນ ເຂດຕົວເມືອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ການຈັດລຽງບຸລິມະສິດລາຍການສິນຄ້າກະສິກໍາຮອບສຸດທ້າຍ ພາຍຫຼັງສຶກສາດ້ານຕະຫຼາດ ແລະ ຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍແມ່ນນຳເອົາລາຍການສິນຄ້າດັ່ງກ່າວມາວິເຄາະໃນແບບ ຈໍາລອງດ້ວຍວິທີການຄາດປະມານສົມຜົນຖົດຖອຍກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດ OLS (Ordinary Least Squares). ໃນຂອບເຂດການສຶກສາມີຈໍານວນ 245 ກຸ່ມຕົວຢ່າງ ໂດຍພາຍໃນຂອບເຂດໄລຍະເວລາ 2 ເດືອນ (ເມສາ-ພຶດສະພາ) ປີ 2018.

ຜົນການສຶກສາສະພາບທົ່ວໄປຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງເຫັນວ່າ: ເພດຊາຍກວມເຖິງ 80% ຂອງຈໍານວນທັງ ໝົດ, ອາຍຸສະເລ່ຍຂອງຜູ້ໃຫ້ສໍາພາດແມ່ນ 50 ປີ, ລະດັບການສຶກສາສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບມັດທະຍົມ ຕອນຕົ້ນ, ເນື້ອທີ່ການຜະລິດສະເລ່ຍ 8,641 ຕາແມັດ/ຄົວເຮືອນ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອແມ່ນສູງເຖິງ 68% ຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ, ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມຂອງປະຊາຊົນເທົ່າກັບ 59% ຂອງຈໍານວນທັງໝົດ. ຈາກ ຈໍານວນກຸ່ມຕົວຢ່າງທັງໝົດ 245 ຄົວເຮືອນ, ຄົວເຮືອນທີ່ຍຶດຖືອາຊີບປູກຝັງແມ່ນ 77% ແລະ ລ້ຽງສັດມີ ພຽງ 23%. ໃນນີ້, ຄົວເຮືອນທີ່ຍຶດອາຊີບປູກເຂົ້າເປັນລາຍໄດ້ຫຼັກແມ່ນກວມ 38%, ສ່ວນຄົວເຮືອນທີ່ປູກ ຜັກມີ 33%, ຄົວເຮືອນທີ່ປູກຖົ່ວຂຽວມີພຽງ 5% ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນລ້ຽງສັດ. ສ່ວນຜົນການວິເຄາະຫາ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດດ້ວຍການຄາດປະມານສົມຜົນຖົດ ຖອຍດ້ວຍວິທີກໍາລັງສອງນ້ອຍສຸດເຫັນໄດ້ວ່າ: ບັນດາຕົວປ່ຽນເຫັນວ່າໃນຈໍານວນທັງໝົດ 10 ປັດໄຈໂດຍມີ 5 ປັດໄຈ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດໃນທິດທາງດຽວກັນຄື: ອາຍຸຂອງຫົວໜ້າ ຄອບຄົວ (Age), ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ (Area), ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື້ອ (Loan), ການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ (Train) ແລະ ການປູກເຂົ້າໜຽວຂອງປະຊາຊົນ (Sticky rice). ສ່ວນປັດໄຈທີ່ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງ ປະຊາຊົນໃນເຂດຊົນລະກະເສດ 5 ປັດໄຈຄື: ເພດ (Sex), ລະດັບການສຶກສາຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ (Edu), ການປູກຜັກກິນໃບຂອງປະຊາຊົນ (Vegetables), ການປູກໜາກຖົ່ວຂຽວຂອງປະຊາຊົນ (Mung bean) ແລະ ປະເພດຂອງການຜະລິດກະສິກໍາຂອງປະຊາຊົນ (Type of Agriculture activities) ແລະ ຕົວປ່ຽນ ອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມ (R^2) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 43.93 ສ່ວນຮ້ອຍ.

+ ຂໍ້ແນະນາທີ່ໄດ້ຈາກການຄົ້ນຄວ້າ

ຈາກການສຳຫຼວດ ແລະ ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງຂອງເຂດກໍລະນີສຶກສາແມ່ນໄດ້ຮ່ວມຮັບຟັງການໃຫ້ທິດຊີ້ນຳຈາກປະທານ, ທີ່ປຶກສາ ແລະ ພະນັກງານໂຄງການ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ , ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກຳເມືອງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນແມ່ນເຫັນວ່າເປັນແນວທາງທີ່ດີໃນການຜະລິດສິນຄ້າຕົວຈິງຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດບ້ານດັ່ງກ່າວ, ແຕ່ຫາກປະຊາຊົນໄດ້ມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ທິດທາງ ແລະ ນຳເອົາຄວາມຮູ້ຈາກການປະຕິບັດໃນຄັ້ງນີ້ໄປໃຊ້ໃນການທຳມາຫາກິນໃນຂະແໜງການກະສິກຳໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ, ສະນັ້ນ ກໍຢາກສະເໜີແນະໃຫ້ຊາວບ້ານເພີ່ມເຕີມຄື:

ນຳເອົາລາຍການສິນຄ້າທີ່ໄດ້ຜ່ານການຈັດລຽງບູລິມະສິດມາສຶກສາເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ແນວພັນໃຫ້ແທດເໝາະກັບພື້ນທີ່ເພື່ອຜົນຜະລິດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

ຫັນປ່ຽນວິທີການຜະລິດພຽງກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນມາອີງໃສ່ຜະລິດເປັນສິນຄ້າຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດແປຮູບສິນຄ້າຕ່າງໆເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າໃຫ້ກັບສິນຄ້າດັ່ງກ່າວ.

ສຶກສາລະບົບການນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານມາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມໃນການເປີດນ້ຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານໃນໄວໆນີ້.

ສຳລັບຂໍ້ສະເໜີແນະນີ້ແມ່ນເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບ້ານ ໝາກຮຽວ, ເມືອງ ປາກງື່ມ ແລະ ບ້ານ ດົງຄວາຍ, ເມືອງ ໄຊທານີ ໃຫ້ດີຂຶ້ນຕາມລຳດັບ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2016). ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020). ແຜນວຽກຈຸດສຸມທີ 2 ຄຳສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ.
- ຫຼ້າວັນ ວົງຄຳສານ, ວາດສະໜາ ຈັນທະສິນ ແລະ ໄຊຍະສັກ ລາຊາຈັກ. (2002). ເສດຖະ ສາດເບື້ອງຕົ້ນ, ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະໄລແຫ່ງຊາດ, ໂຮງພິມແຫ່ງລັດ.
- ເພັດສະໝອນ ສີວອນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ. (2013). ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ ໃນການປູກໝາກກ້ຽງ ແລະ ໝາກນາວ (ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ), ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະໄລແຫ່ງຊາດ.
- ສີພອນ ດວງມິຈັນ ພ້ອມດ້ວຍຄະນະ. (2016). ສຶກສາເຖິງຜົນກະທົບຂອງການສຳປະທານທີ່ດິນປູກກ້ວຍ ຫອມຂອງນັກລົງທຶນຈີນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນ (ບົດໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ), ຄະນະ ເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະໄລແຫ່ງຊາດ.
- ທິບພະຈັນ ປຸມະລັດ. (2017). ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງຕະຫຼາດຊຸມຊົນຕໍ່ການສ້າງລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ (ບົດ ໂຄງການຈົບຊັ້ນປະລິນຍາຕີ), ຄະນະເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ, ມະຫາວິທະໄລແຫ່ງ ຊາດ.
- ແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. (2017). ສະພາບລວມທົ່ວໄປຂອງ ບ້ານດົງຄວາຍ ແລະ ບ້ານໝາກຮຽວ.
- ສະພາແຫ່ງຊາດ. (2012). “ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ ເລກທີ 01-98/ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ຕຸລາ 1998”. ໜ້າ ທີ 3,4,5. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
- <http://www.maf.gov.la/wp-content/uploads/2015/12/1.-ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍກະສິກຳ.pdf>
- ພູເພັດ ກ້ຽວພິລາວົງ. ວິລິຍະສັກ ສີສຸພັນທອງ. ມຸນິກ ບຸນຍະລາສີ. ອາໄລ ພິນວິໄຊ (2015). ການນຳໃຊ້ STATA ສຳລັບ ເສດຖະມິຕິ.
- World Bank. (1989-2017). *Agriculture in Laos*. Retrieved 4 2, 2017